

Stanislav Vítek

1. Jaký je Váš názor na hodnocení vědy a výzkumu na FEL? Co si myslíte například o kategorii „funkční vzorek“, „(pseudo-)prestížní konference“, „článek v mezinárodním časopise proslulém zejména na Litoměřicku“? Jak byste postupovali u zcela jasných případů podvodu s body ve VVVS?

Špatné (resp. vědecky bezvýznamné) konference a časopisy by se neměly bodovat. Konferencím typu IEEE nebo SPIE bych uznal jistou míru prestiže, kvalitu konferencí je ovšem třeba zvážit. Paušalizace obecně škodí (v obou směrech), jak je dobře vidět na příkladu funkčních vzorků (dále FVZ).

Na (ne)funkčních a jiných vzorcích mi vadí, že jsou to výsledky nikoliv nekontrolovatelné, jak často zaznívá v diskusích na fóru, ale víceméně nekontrolované, takže se příslušných kategorií schová leckterý nesmysl. FVZ jsou ale přece celkem jasně definovaným a regulérním druhem výsledku výzkumu a experimentálního vývoje. Pokud někteří členové AO nemají dostatek soudnosti, aby zvážili dopad takto přihlášených "výsledků" na prestiž fakulty, je potřeba zřídit pracovní skupinu/komisi, která vyhodnotí vhodnost odeslání výsledků do RIV.

Osobně vnímám FVZ jako most mezi výsledkem VaV a komercializací. Nebylo by možné, aby nedílnou součástí pracovní skupiny byl nezávislý evaluátor, který posoudí možnost komercializace jako jedno z kritérií? A peníze získané ze tyto výsledky účelově vázat na transfer technologie? Pak by to mohlo mít smysl. Všechno by mohlo být jinak, pokud by tento administrativní úkon provedl RIV, kterému zjevně přísluší. Podle aktuálně platné definice je FVZ "výrobek, přístroj nebo vzorek biologického charakteru, jehož vývoj byl cílem řešení projektu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje"... např. v přihlášce projektů TAČR je třeba podrobně tyto výsledky uvádět, takže by se daly eliminovat výsledky, které nebyly plánovány nebo dokonce vůbec nesouvisí s tématem grantu.

Jak postupovat v případě prokázaného podvodu napovídá Článek 2 zásad vědecké a publikační činnosti, který ukládá vedoucímu pracovníkovi vyvodit důsledky z neetického chování podřízených pracovníků. Těmito věcmi je třeba se zabývat, trestem by mělo být kárné opatření adekvátní závažnosti provinění.

2. Co by měl, podle Vás, umět absolvent bakalářského oboru na FEL (bez ohledu na specializaci oboru)?

Častou odpovědí na tuto otázku je „měl by umět matematiku“. Rád bych dodal, že absolvent bakalářského oboru FEL by měl rozpoznat možnosti využití matematiky třeba ve fyzice, vidět souvislosti. Nedílnou součástí výbavy absolventa by měly být i soft skills, které jsou v praxi očekávány celkem automaticky.

3. Je správné, aby byli přijímáni do doktorského studia studenti "bez peněz" - tzn. pouze na státní stipendium (< 10tis. korun měsíčně)? Pokud ne, co s tím?

Zastávám názor, že školitel (případně pracoviště) by měl být schopen svého doktoranda dostatečně finančně ocenit / motivovat. Pokud student pobírá pouze státní stipendium, dříve nebo později mu přestane stačit a jeho výkon poklesne zpravidla až k nule. V zemích na západ od Aše je běžné, že studenti jsou do Ph.D. programů přijímáni až poté, co je zajištěno jejich financování, zároveň ale funguje daleko přísnější kontrola výsledků studia. Rozhodně se jedná o celkem rozsáhlý problém s mnoha východisky.

4. Jaký je Váš názor na ČIIRK a zejména, zda má být součástí ČVUT / součástí FEL / nemá být vůbec ...? ¹

Můj vztah k ČIIRK je ambivalentní a mění se s časem. Respektuji právo části AO na vytvoření institutu, ale s přenosem lidských zdrojů/vědeckého výkonu/know-how mimo fakultu příliš nesouhlasím. Preferoval bych variantu ČIIRK jako součást FEL, byť je mi jasné, že za současné situace je tato varianta asi passé.

5. Měl by podle Vás být prof. Šebek členem Vědecké rady FEL?

Prof. Šebek je významným členem AO a členem VR by jistě být mohl, stejně jako další významní členové AO. Pokud je otázka myšlena tak, zda by mi vadil prof. Šebek ve VR, říkám nevadil.

6. Jaký je Váš názor na SGS? Co byste navrhovali zlepšit?

SGS je rozhodně potřebná, osobně preferuji SGS jako celofakultní soutěž studentských projektů. Možná by se dalo uvažovat i o nějakém rozdělení do kategorií podle pokročilosti studia, aby měli šanci i mladší studenti (což naopak velmi dobře může řešit současný model rozdělování prostředků na katedrách).

¹ Bylo by dobré, kdyby kandidáti neodpovídali jako Pýthia typu: „kdyby, tak by“, „lepší by asi bylo, ale“ atd. Uvítal bych také, kdyby neskončili se (správným) konstatováním, že to přímo nepatří do kompetence senátu FEL. Uvítal bych tedy jednoznačné binární odpovědi. Je totiž velice pravděpodobné, že se to dostane na pořad jednání senátu ČVUT v dubnu. Já si na to sice postupně utvářím názor, ale rád bych znal názory lidí z akademické obce, které zastupuji. V tuto chvíli třeba kandidátů do fakultního senátu. Moje reakce nakonec musí být přísně binární: Ano, ČIIRK vznikne jako součást ČVUT / Ne, nevznikne. Nemohu zvednout ruku jen napůl. Vše, co se o tom projektu dosud ví, je shromážděno mimo jiné na mých stránkách k senátu <https://math.feld.cvut.cz/olsak/senat/>. Včetně dosud předložených materiálů k tomu a záznamu z poslední diskuse, která proběhla na posledním únorovém jednání senátu. Studium těchto materiálů můžete vzít jako „rozcvičku“ a „přípravku“ do senátní praxe. Upozorňuji, že na posledním zasedání senátu byly zveřejněny nové finanční souvislosti.

Chápu, že v dubnu budeme v senátu ČVUT rozhodovat na základě dalších dodaných materiálů, které zatím nejsou k dispozici. Především je otázka, jak si ČIIRK představuje, že bude mít barák plný doktorandů, ale nebude uskutečňovat žádné studijní programy (jak přislíbili jeho protagonisté). Z původních jednání to vypadalo, že bude mít kvůli tomu nějakou dohodu s FEL, nyní se zdá, že by rádi měli symetrické dohody se všemi fakultami. Přestože je tato otázka otevřena, prosím kandidáty o co nejednoznačnější odpověď.

7. Je podle Vás možné použít anonymní anketu hodnocení výuky jako mnohdy jediné kritérium po trestání/odměňování pedagogů? Jak by podle Vás vypadala ideální anketa?

Není. Ideální ankety by se zúčastnili všichni studenti a pravdivě a bez emocí by zhodnotili předmět/pedagoga. (Lákavá představa, že?)

8. Jaké konkrétní kroky byste navrhli, aby se zlepšila prezentace FELu, tak abychom přilákali dostatek kvalitních studentů? Jak byste lákali cizince ke studiu v ČR?

Pokud se budeme bavit o prezentaci, tak samozřejmě kvalitní PR se vším, co k tomu patří. Ovšem musí stát na reálných základech. Líbí se mi akce jako StreTech, cestu vidím v prohloubení spolupráce se středními školami, třeba formou občasných tutorů pro studenty, kteří na střední škole řeší zajímavý problém. Co se týče zahraničních studentů, bylo by skvělé, kdyby naši pedagogové alespoň občas přednášeli v zahraničí, ale musíme také umět něco nabídnout (takže aby třeba člověk zodpovědný za anglickou variantu předmětu ovládal příslušný jazyk a podobně).

9. Kdyby se opakovala historie a Vy byste stáli před volbou děkana z tria Ripka / Šimák / Spaanenburg. Kdo by dostal Váš hlas?

Historie se opakovat nebude, stejně jako tato volba. Poznamenan zkušeností se současným děkanem bych se snažil tuto volbu rozšířit o alternativního kandidáta. (Zde sebekriticky přiznávám, že jsem tehdy o třetím kandidátovi příliš nevěděl, takže zpětně nedokážu posoudit jeho volitelnost. Myšlenka děkana „zvenčí“, nezátíženého letitými vztahy, se mi ovšem líbí.)

10. Jak vidíte FEL v roce 2020?

Jsem optimista. Věřím, že fakultě na tom bude v roce 2020 lépe než teď.

11. V Kariérním řádu se často skloňuje spojení "pobyť v zahraničí". Jak by podle Vás takový zahraniční pobyt měl vypadat v případě akademiků a v případě doktorandů? Je například Erasmus dobrou volbou pro doktorandy?

12. Co říkáte opakovaně špatnému umístění ČVUT v mezinárodních žebříčkách – odpověď prosím zaměřte na FEL? Čím se FEL nejvíce liší od fakult v civilizovaných zemích a o jakou hlavní změnu byste v senátu usilovali, aby se jim FEL co nejdříve alespoň trochu přiblížila?

13. Na jaké zahraniční škole jste pracovali/studovali a jak dlouho? Proč ne? Případně: Co vám to přineslo?

Krom 9 měsíců na Universidad de Huelva (což je universita spíše lokálního charakteru, kde jsem pod hlavičkou Erasma pracoval na celoevropském projektu, kterého se škola účastnila) jsem strávil 2 roky na IAA CSIC v Granadě, což je defakto univerzitní pracoviště (obdoba ústavů AV ČR).

Přineslo mi to trochu větší rozhled, kontakty (které dodnes aktivně udržuji), jazyky, publikace a peníze :)

14. Co si myslíte o plagiátorství, citačních bratrstvech, množení vlastních výsledků kopírováním, generování pseudo-výsledků jen kvůli penězům z RIV a podobných tricích obecně a zejména, pokud se jich dopouští senátor?

Co bych si o tom asi tak mohl myslet? První je podvod, zbytek defakto také, ale hlavně je to hledání mezer systému. Pokud takové mezery existují a členové AO podléhají pokušení jich zneužít, je třeba se tomu bránit. Pokud je to administrativně únosné (a já věřím, že přinejmenším dobré jméno školy za to stojí), preferoval bych prevenci (= odborná komise např. v případě FVZ), otázka trestů je řešena v odpovědi na otázku č. 1.

15. Má se FEL zaměřit na kvalitu nebo na kvantitu (ve výuce, ve výzkumu, ...) a co byste pro to udělali?

Rozumný poměr obou. Mít v magisterském studijním programu dva superkvalitní studenty asi není úplně vhodná cesta, stejně jako opačný extrém. Samozřejmě je třeba upřednostnit kvalitu, práce se studenty by měla být radost a obohacením pro obě strany. Vzhledem ke směrnici populační křivky je třeba zapracovat na PR a přivést více zahraničních studentů.

16. Jak hodnotíte úroveň znalostí angličtiny u absolventů FEL? Vzhledem k tomu, že absolvování zkoušky A2 nevypovídá nic o tom, zda daný student je schopen pochopit text (alespoň podle mých zkušeností), natožpak stvořit anglickou větu, nebylo by možné zavést nějaký nezávislý test organizovaný/placený školou, např. TOEFL?

Přestože o významu angličtiny není sporu, FEL není jazyková škola.

17. Na kterou problematiku, kterou senát fakulty obvykle řeší, byste se chtěl/a zaměřit?

Viz 18.

18. V jakých senátních komisích byste chtěl/a pracovat?

Zajímá mě oblast vnějších vztahů a vědy a výzkumu.

19. Jak vnímáte rozdíl mezi pojmy „věda“ a „výzkum“? Víte, jaký je rozdíl mezi základním (batadelským) výzkumem, výzkumem aplikovaným, vývojem, aplikací?

Vědu vnímám jako systematický proces získávání nových znalostí o věcech kolem nás (v trochu obecnější rovině), výzkum jako rozšiřování těchto znalostí a případné hledání jejich aplikací. Základní výzkum není na rozdíl od aplikovaného zaměřen na konkrétní výsledek, je motivován potřebou objasnění problému / jevu – vždy se ale jedná o nové myšlenky.

Experimentální vývoj využívá existujících poznatků k objevu nových metod / materiálů, které pak mohou být v podobě aplikace vhodně komercializovány :)

20. Problém: daňový poplatník prostřednictvím státu platí vědecké a výzkumné aktivity. Když to dělá, potřebuje metriku a mechanismy, jak ty peníze co nejlépe rozdělit, protože sám nepozná, co je v této oblasti dobré a co ne. Je současný způsob rozdělování financí od státu „na vědu resp. výzkum“ vyřešen optimálně? Pokud ne, jak by se to dalo dělat jinak?

Otázka značně přesahuje rámec kompetencí senátora AS FEL. Nicméně: současný systém nejenom že není vyřešen optimálně, je řešen dokonce poměrně špatně. Defakto neexistuje mechanismus pro vyřazení nesmyslných výsledků, všechny vědní obory se hodnotí stejně, ... Od letošního roku bude platit přechodná metodika hodnocení, od roku 2016 bude metodika zcela nová. Snad lepší.

21. Sledujete vývoj kolem novely zákona o vysokých školách? Jaký k tomu máte názor?

Vývoj nových vysokoškolských zákonů, ze kterých je nakonec pouze novela, sleduji. Názorů mám celou řadu, ostatně novela se dotýká mnoha problémů vysokých škol. Pokud bych měl okomentovat novelu jako takovou, mám pocit, že výsledný produkt bude opět kočkopes, jak se v tomto státě stalo tradicí.

22. Jaké největší problémy ve výuce vnímáte a jakým způsobem by se podle Vás měly řešit?

Základní dva problémy, které ve výuce mohou vzniknout, jsou nekvalita výuky nebo nekvalita studentů. Nekvalita výuky je otázkou vnitřních mechanismů (anketa, hospitace, diskutoval se před časem elektronický registrační systém), tíhu problému ale nese zpravidla sám pedagog. Problém, který by měl řešit senátor, je kvalita studentů. Ta je v této sadě otázek již zmiňována.

Celkem mně mrzí zrušení projektů FRVŠ, které umožňovaly za rozumných podmínek získat pro výuku vybavení.

23. Jak budete v případě svého zvolení komunikovat s akademickou obcí? Budete například o dění v senátu informovat na svých stránkách, budete využívat diskuzní fórum, ...?

O dění v senátu je AO informována (pokud má zájem) zápisem a audio záznamem. Byl bych i pro zveřejňování hlasování (kdo pro co hlasoval), pokud AO tuto informaci nemá, diskuse (např. na fóru) se vede v obecné rovině a není možné vyzvat senátory k obhajobě svého stanoviska. Senátor je spoluzodpovědný za chod fakulty, proto by měl využívat všech dostupných kanálů ke komunikaci s AO. Současný senát až na řídké případy kanály nevyužívá spíš žádné, to bych chtěl změnit minimálně

diskusemi na fóru (i když se tam člověk občas dozví věci, které ani nepotřebuje vědět :)